

AV FOLKFÖRSÖRJNINGSMINISTERIET OCH MINISTERIET
FÖR KOMMUNIKATIONSVÄSENDET OCH ALLMÄNNA ARBETENA DEN 2.2. 1942
UTFÄRDADE BESTÄMMELSER BETRÄFFANDE REGLEMENTERING OCH
ANVÄNDNING AV VID BYGGNADSARBETEN
ERFORDERLIGA

FÄRGÄMNINGEN

HELSINGFORS 1942

Produktionen av linoljefernissa har under senaste år utgjort endast ca. $\frac{1}{10}$ av den år 1959 förbrukade kvantiteten. Hartsoljefernissa kan, såsom känt, icke heller anskaffas ens i närmelsevis behövlig mängd. Därför böra vardera dessa fernissprodukter användas endast efter noggrann prövning av olika arbetens olika fordringar. Vid byggnadsarbeten kan linoljefernissa tillsvidare beviljas endast i mindre mängd för bestrykning av yttre fönster och dörrar samt järndelar och endast i undantagsfall för målning av golv och nedre delen av väggar ävensom inventarier i livsmedelsbutiker. Åt snickerifabriker kan inköpstillstånd för fernissa icke vidare beviljas för oljegrundning av dörrar och fönster, varför fabriker måste sända sina tillverkningar till byggnaderna utan grundbestrykning. Åt enskilda tillverkare av fönsterkitt beviljas ej heller fernissa. Fabriksmässigt tillverkat kitt kan tillsvidare ännu fås i affärerna. Emedan tillgången på för kitt-tillverkning användbara linoljerester även är mycket begränsad, uppmanas alla de, som bygga, att redan nu, såvitt möjligt, gå in för användning av med trälister fastsättbara fönsterrutor, för att icke senare, då kittet tager slut, råka in svårigheter.

Då således såväl olika fernissprodukter som av desamma framställda färdiga färger kunna erhållas blott till en bråkdel av den behövliga mängden, böra byggare och målare planlägga sina arbeten i enlighet därmed.

Skönhets- och smaksynpunkter få på inga villkor under nuvarande tid anföras såsom motiv för nödvändigheten av målning med oljefärg, utan böra dylika arbeten tillsvidare lämnas h.o.h. omålade. Lim- och andra vattenblandade färger böra användas där detta blott är möjligt. Innertak av trä samt brädfordringar böra tillsvidare lämnas omålade. Innerdörrar samt fasta inventarier hålla utmärkt något år med en gångs målning eller oljning.

För yttermålning kan fernissa ej alls beviljas.

Därför är det bättre att göra ytterbrädfodringen på en träbyggnad av sågade bräder, som kunna målas med en mineralfärg, t.ex. kvartsit e.d. För hyvlade ytor äro carbolineum, Xylamon eller liknande impregneringsmedel ändamålsenliga.

Folkförsörjningsministeriet har berättigat byggnadsbyrån vid Ministeriets för kommunikationsväsendet och allmänna arbetena avdelning för byggnadsärenden att utfärda inköpstillstånd för fernissa, hartsoljefernissa och terpentin, som erfordras vid byggnadsarbeten. För mindre reparationer utfärdas inköpsbevisen såsom hittills av folkförsörjningsdistrikten samt Helsingfors stads folkförsörjningsnämnd, vilka efter prövning tillämpa nedanrelaterade bestämmelser. Distributionen av färdiga färger har överlåtits åt fabriker i enlighet med åt dem utfärdade instruktioner.

För att byggare och utövare av målaryrket o.a. vilka äro i behov av färgämnen, vore på det klara med för vilka arbeten (och huru mycket) färgämnen högst kan distribueras och för att tilldelningsprinciperna och mängderna över allt i landet bleve likartade, meddela Folkförsörjningsministeriets Byrå för den kemiska industrin och Byggnadsbyrån vid Ministeriets för kommunikationsväsendet och allmänna arbetena avdelning för byggnadsärenden till kännedom och efter rättelse följande:

Föreskrifter för ansökan.

Ansökan om färgämnen bör göras skriftligt. Ansökan om inköpstillstånd för fernissa, hartsoljefernissa och terpentin böra adresseras till Byggnadsbyrån vid Ministeriets för kommunikationsväsendet och allmänna arbetena avdelning för byggnadsärenden. Beträffande alla fabriksmässigt framställda färger och lacker göres ansökan hos någon färgfabrik på fabriken egna blanket-

ter. I vardera fallet bör ansökan åtföljas av folkförsörjningsnämndens intyg däröver, att den ifrågavarande arbetsplatsen finnes till, att de uti ansökan nämnda areal- o. andra uppgifterna äro riktiga och att för sagda ändamål ansökan om färgämnen icke gjorts på annat håll. Ansökan kan göras antingen av byggnadens eller lokalens ägare eller av den, vilken utför målningsarbetet, som därvid till ansökan bör bifoga intyg av uppdragsgivaren eller fastighetsägaren däröver, att ifrågavarande arbete lämnats till hans utförande. I ansökan bör uppges i vilket skede byggnadsarbetet befinner sig och vid vilken tidpunkt målningsarbetet är avsett att utföras. För ett visst arbete beviljade ämnen få icke användas för något annat arbete, såvida ej i särskilda fall tillstånd därtill givits. Den ansökande får välja, om han vill ha fernissa och terpentin eller fabriksmässigt framställda färger och lacker.

Ansökan bör därjämte innehålla följande uppgifter:

- 1) betr. fönster, öppningens höjd och bredd samt stycketal;
- 2) betr. dörrar samma uppgifter som betr. fönster. Dessutom böra yttre- och inredörrar särskilt uppgivas;
- 3) betr. golv uppgives antal rum och kvadratmeter, golvlisterna kunna inberäknas i antalet kvadratmeter;
- 4) betr. köks-, butiks- o.a. inventarier bör sådana uppgifter lämnas, antingen stycketal eller kvadratmeterantal, att ämnesåtgången kan bedömas med ledning av dessa.
- 5) betr. järndelar, såsom ledstänger, brandstegar, radiatorer, vattencisterner etc. uppgives antingen längd eller kvadratmeterantal, så att åtgången kan bedömas med ledning av de givna uppgifterna.
- 6) betr. väggytor bör förutom kvadratmeterarealen även grundens beskaffenhet angivas.

Vid ansökan om färgämnen för specialbehov böra sådana detaljerade uppgifter lämnas, att ändamålets nödvändighet med ledning av desamma kan bedömas samt ämnesåtgången beräknas.

Den beräknade åtgången av färgämnen och beräkningsgrunderna för denna.

Enär åtgången av färgämnen varierar betydligt beroende på ytans beskaffenhet ävensom på färgämnets konsistens, bör man vid beräkning av förbrukningen nöja sig med en genomsnittsberäkning.

Såsom redan framgår av ovan relaterade föreskrifter för ansökan om färgämnen, tillämpas i den efterföljande beräkningen beträffande ämnesåtgången som grund vid beräkning av dörrar och fönster $\frac{1}{2}$ kvadratmeter (räknat från falsmätten) och icke såsom vanligt ytberäkning. Vid beräkning av golv, tak, väggar o.d. arbeten användes $\frac{1}{2}$ kvadratmeter. Efter prövning kunna beviljas högst de i det följande nämnda ämnesmängderna per kvadratmeter. Den i föreskrifterna för ämnesåtgången nämnda målningssoljan avser i allmänhet hartsoljefernissa, men kan dock byggnadsbyrån, därest så anses nödigt, bevilja någon del därav i form av linoljefernissa.

I det följande har med bokstaven A betecknats den färgämnesåtgång, i enlighet varmed byggnadsbyrån vid Ministeriets för kommunikationsväsendet och allmänna arbetena avdelning för byggnadsärenden, beviljar inköpstillstånd, medan med bokstaven B betecknats de färg- och lackmängder, vilka fabriker böra använda som norm vid försäljning av sina tillverkningar för byggnadsmålning. Folkförsörjningsministeriets Byrå för den kemiska industrin utfärdar åt fabriker närmare föreskrifter därom, vilken sammansättning för byggnadsmålningar avsedda färger och lacker böra ha.

I. Fönster.

I träbyggnaderna:

- A. Innersidorna: 1 gång oljefärgsbehandling.
Yttersidorna: 2 ggr. oljefärgsbehandling.
Per hålkvadratmeter kan beviljas:
180 g målningsolja
20 g terpentintin.
- B. Innersidorna: 1 gång behandling med innerfärg eller -lack.
Yttersidorna: 2 ggr. behandling med ytterfärg eller -lack.
Per hålkvadratmeter kan beviljas:
500 g innerfärg eller 125 g innerlack.
200 g ytterfärg eller 75 g ytterlack.

I stenhus.

- A. Innersidorna: 1 gång oljefärgsbehandling.
Yttersidorna: 2 ggr. oljefärgsbehandling.
Per hålkvadratmeter kan beviljas:
240 g målningsolja.
25 g terpentintin.
- B. Innersidorna: 1 gång behandling med innerfärg eller -lack.
Yttersidorna: 2 ggr. behandling med ytterfärg eller -lack.
Per hålkvadratmeter kan beviljas:
400 g innerfärg eller 125 g innerlack o. 100 g innerfärg.
200 g ytterfärg eller 75 g ytterlack.

II. Dörrar.

Yttre dörrar.

- A. 2 ggr olje- eller oljefärgsbehandling.
Per hålkvadratmeter kan beviljas:
580 g målningsolja.
- B. 2 ggr. behandling med ytterfärg eller lack.
Per hålkvadratmeter kan beviljas:
600 g ytterfärg eller 380 g ytterlack.

Inredörrar.

- A. 1 gång olje- eller oljefärgsbehandling.
Per hålkvadratmeter kan beviljas:
200 g målningsolja.
20 g terpentintin.
- B. 1 gång behandling med innerfärg eller -lack.
Per hålkvadratmeter kan beviljas:
500 g innerfärg eller 220 g innerlack.

III. Golv och golvlister.

- A. 1 gång olje- eller oljefärgsbehandling.
Per kvadratmeter:
90 g målningsolja.
5 g terpentintin.
- B. 2 ggr. behandling med golvlack eller golvlackfärg tillåtes endast i sjukhus.
Per kvadratmeter:
150 g golvlack eller 300 g golvlackfärg.
- I övriga offentliga inrättningar 1 gångs behandling.
Per kvadratmeter:
90 g golvlack eller 150 g golvlackfärg.

IV. Inventarier.

- A. 1 gång olje- eller oljefärgsbehandling.
Per kvadratmeter:
80 g målningsolja.
10 g terpentintin.
- B. 1 gång behandling med innerfärg.
Per kvadratmeter:
165 g innerfärg.

V. Livsmedelsbutiker. (För inventarier o. väggar upp till 2 meters höjd).

1. I träbyggnader.

- A. Träväggar och tak av sågade bräden täckas med papp, väggarnas nedre del (ca. 2 meter) limbetrykning och 1 gång behandling med oljefärg. Tak och övre delen av väggarna behandling med limfärg.
Per kvadratmeter:
110 g målningsolja.
10 g terpentintin.
- B. Såsom under A., men 1 gång behandling med innerfärg (i stället för oljefärg).
Per kvadratmeter:
220 g innerfärg.

2. I stenhus eller rappade träbyggnader.

- A. Väggarnas nedre del (ca. 2 meter) 1 gång spackling och 2 ggr. behandling med oljefärg. Tak och väggarnas övre del målas med kalkfärg.
Per kvadratmeter:
220 g målningsolja.
20 g terpentintin.
- B. Såsom under A., men 2 ggr. behandling med innerfärg (i stället för oljefärg).
Per kvadratmeter:
440 g innerfärg.

VI. Restaurant- och därmed jämförbara lokaler.

- A. Dörrar, fönster, inventarier i kök och serveringsrum, väggar o. tak i kök, tvätt- o. W.C.-rum samt väggarna i serveringsrummen 2 ggr. behandling med oljefärg. Restaurantsalarnas väggar och korridorerna samt trapphusen målas med annan färg, t.ex. mineralfärg, som icke nedsmutsas av beröring, icke fastnar i kläder eller avger damm.
För målning av övriga delar i restaurantlokaler användes kalk- eller annan sådan av reglementeringsfria råämnen tillverkad surrogatfärg, som icke fastnar i kläder.
Per kvadratmeter:
170 g målningsolja.
15 g terpentintin.
- B. Metoden densamma som under A., men behandling med innerfärg i stället för med oljefärg.
Per kvadratmeter:
500 g innerfärg.

VII. Väggar i W.C.- och badrum.

- A. Rappas och målas med kalkfärg. I särskilda fall, såsom för sjukhus o.d. kan per kvadratmeter beviljas:
170 g målningsolja.
15 g terpentintin.
- B. Metoden densamma som A., men i stället för oljebehandling
500 g innerfärg.

VIII. Järndelar o. radiatorer. Såvitt möjligt bör rostskyddande asfalt- o.a. järnlacker användas.

- A. 2 ggr. oljefärgsbehandling.
Per kvadratmeter:
150 g målningsolja.
- B. 2 ggr. ytter- eller innerfärgsbehandling.
Per kvadratmeter:
350 g ytter- eller innerfärg (raditorfärg).

HELSINGFORS 1942
FINSKA LITTERATURSÄLLSKAPETS
TRYCKERI AB.